

Riktlinjer för Förmedlingsmedel

Antagen av socialnämnden 2018-06-13 § 110

Innehåll

Bakgrund	3
Lagstiftning	3
Socialtjänstlagen 4 kapitel 1§	3
Dokumentationsskyldighet.....	3
Handelsbalken- Syslomannaskap 18 kapitel	3
Godmanskap.....	3
Syfte och mål	4
Handläggning.....	4
Genomförandeplan och uppföljning	4
Pågående förmedlingsärenden	5

Bakgrund

När en enskild av olika anledningar inte klarar att sköta sin ekonomi på egen hand, kan han/hon hos socialnämnden ansöka om hjälp med att hantera sin ekonomi. Den enskilde kan då beviljas förmedlingsmedel, vilket innebär att den enskilde lämnar en fullmakt till socialnämnden på sin inkomst, t ex. lön eller pension. Den enskilde får då hjälp med att bland annat betala räkningar och att dennes inkomster förmedlas till individen enligt upprättad genomförandeplan/överenskommelse med sin socialsekreterare.

Lagstiftning

Socialtjänstlagen 4 kapitel 1§

I 4 kap. 1§ i socialtjänstlagen (SoL) står det att den som inte kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Syftet är att den enskilde genom biståndet ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

En ansökan om förmedlingsmedel ska prövas som ett biståndsärende enligt 4 kap. 1 § SoL. Om socialnämnden kommer fram till att rätt till förmedlingsmedel föreligger ska beslut fattas enligt 4 kap 1 § SoL. Om denna rätt inte föreligger ska socialnämnden, liksom i andra biståndsärenden, fatta ett avslagsbeslut samt lämna besvärshänvisning.

Dokumentationsskyldighet

Den dokumentationsskyldighet som finns reglerad för socialtjänstens verksamhet i 11 kap. 5 och 6 §§ i SoL gäller även för förmedlingsmedel. Detta innebär att löpande anteckningar ska föras, regler om insyn i akten och rätten att anteckningar förda till akten ska tillämpas. Arbetet ska också präglas av kvalitet och säkerhet enligt 3 kap. 3§ i SoL. Handläggning och verkställighet av förmedlingsmedel ska ske på samma sätt som för allt övrigt bistånd inom socialtjänsten.

Dokumentation ska utformas med respekt för den enskildes integritet. Den enskilde bör hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs om de enskilde. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktigt ska detta dokumenteras enligt 11 kap. 5§ SoL.

Handelsbalken- Sysslomannaskap 18 kapitel

Det finns bestämmelser i handelsbalken om sysslomannaskap som berör förmedlingsmedel. Det innebär att socialtjänsten har en redovisningsskyldighet, som innebär att inkomster och utgifter ska redovisas till den enskilde samt att betalningar ska styrkas med verifikationer.

När uppdraget upphör ska en slutredovisning lämnas. Om det då skulle föreligga brister i hanteringen av den enskildes egna medel kan sysslomannaskapet bli ersättningsskyldig. Det framgår också i skrivelsen att den enskilde har dispositionsrätt till sina egna medel och därför är det viktigt att en skriftlig överenskommelse finns om hur medlen ska disponeras.

Godmanskap

Socialnämnden har en skyldighet enligt 5 kap. 3§ i socialtjänstförordningen (SoF) att anmäla till överförmyndaren om bedömning görs att den enskilde har behov av god man. Regler om god man finns i 11 kap. föräldrabalken (FB). Det framgår där att om någon på grund av sjukdom, psykisk

störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp med att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom, eller sörja för person ska rätten besluta om att anordna godmanskap åt den enskilde.

En ansökan om god man kan också göras av den enskilde. Om den enskilde ej har möjlighet att ansöka själv t.ex. på grund av sjukdom kan en anhörig göra en ansökan om god man men då krävs att det finns läkarintyg som styrker behovet.

Syfte och mål

I 4 kap. 1§ i SoL står det att den som inte kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Syftet är att den enskilde genom biståndet ska tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Målet med förmedlingsmedel är att hjälpa den enskilde att på sitt själv ta hand om och kontrollera sin ekonomi.

Handläggning

Ansökan om förmedlingsmedel ska prövas som ett biståndsärende enligt 4 kap. 1§ SoL.

I *utredningen* som ligger till grund för beslutet utreds möjligheten om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska i första hand hänvisas till banken för att se över möjligheten till betalningsförmedling, registrera betalning av fakturor via autogiro, få hjälp via anhöriga och kontakta kommunens budget- och skuldrådgivare.

Om socialnämnden kommer fram till att rätt till förmedlingsmedel föreligger ska *beslut* fattas enligt 4 kap. 1§ i SoL. Om rätten till förmedlingsmedel ej föreligger och behovet kan tillgodoses på annat sätt ska ett avslagsbeslut fattas och en besvärshänvisning lämnas till den enskilde. Beslut om förmedlingsmedel är tidsbegränsat och innefattar en period på sex månader. Den tiden ska aktivt användas för att stödja den enskilde i att utveckla förmågan att klara sin livsföring och att hantera sina egna medel.

Om det visar sig att den enskilde är i fortsatt behov av förmedlingsmedel kan en ny period på sex månader beviljas. Det är viktigt att ansökan om god man tas i beaktning i de förmedlingsärenden som beviljas flera gånger. Den enskildes behov av hjälp kan då vara mer långvarig och mer omfattande att en god man kan vara mer lämplig för att tillgodose den enskildes behov. Stor restriktivitet ska alltid iaktas då det gäller att bevilja den enskilde förmedlingsmedel.

Genomförandeplan och uppföljning

I samband med att ett förmedlingsmedel beviljas ska en *överenskommelse/genomförandeplan* upprättas med den enskilde. En genomförandeplan ska innehålla mål för förmedlingsmedlet och hur den enskilde på bästa sätt ska kunna återta ansvaret för sin ekonomiska planering.

Genomförandeplanen ska även innehålla en överenskommelse om vilka räkningar som ska betalas från socialtjänsten samt hur och när betalningar till den enskilde ska göras. Genomförandeplanen ska också innehålla en överenskommelse om vem som ansvarar för vad och när en uppföljning ska ske.

Uppföljning ska göras var tredje månad där socialtjänsten tillsammans med den enskilde ska se om någon förändring skett och om utformningen av genomförandeplanen bör ändras utifrån de nya förutsättningarna. Syftet med uppföljningar är också att se om målet/målen för insatsen uppnåtts. Under uppföljning ska genomförandeplanen granskas och revideras utifrån ändrade förutsättningar och behov hos den enskilde. Om behovet av förmedlingsmedel kvarstår kan en ny sex månads period beviljas.

Budgetrådgivning är i dagsläget kostnadsfritt hos kommunen och bör därmed vara en obligatorisk del i planeringen. En budgetrådgivare ger den enskilde råd om hur man ska lägga upp sin budget och instruerar i hur man bör prioritera och betala sina räkningar. Budgetrådgivaren kan också hjälpa den enskilde att ansöka om skuldsanering om behov finns.

Pågående förmedlingsärenden

Alla ekonomiska transaktioner verkställs i verksamhetssystemet Treserva. Den enskilde kan följa samtliga inbetalningar och utbetalningar på sitt förmedlingskonto. Socialtjänsten måste enligt lag erbjuda redovisning genom avstämning varje månad. Den enskilde kan då erhålla ett skriftligt och muntligt kontobesked med saldoredovisning. Den enskilde ska informeras både skriftligt och muntligt att hon/han när som helst kan ändra överenskommelsen eller avsluta insatsen samt att hon/han har rätt att ta del av vad som skrivs i journalen.